

KELTAINEN KIRJASTO

TA-NEHISI
COATES

VESI-
TANSSIJA

KELTAINEN KIRJASTO

TA-NEHISI COATES

Vesitanssija

Suomentanut

EINARI AALTONEN

TAMMI
HELSINKI

Koneen Säätiö on tukenut teoksen suomentamista.

Englanninkielinen alkuteos *The Water Dancer* ilmestyi Yhdysvalloissa 2019

Copyright © 2019 by BCP Literary, Inc

This translation published by arrangement with One World,
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC

Suomenkielinen laitos © Einari Aaltonen ja Tammi 2020

Tammi on osa Werner Söderström osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-1190-9

Chabelle

I

*Minun osanani on ollut kertoa orjan tarina.
Isännän tarina ei kaivannut kertojia.*

FREDERICK DOUGLASS

1

Ja vain sillä kivisillalla olisin voinut nähdä hänet, en millään toisella, aavemaisen sinen ympäröimän tanssijan, sillä sitä kautta he olivat hänet vieneet silloin kun minä olin nuori, silloin kun Virginian kamara oli tiilenpunainen ja elämästä verevä, ja vaikka Goosejoen yli kulki muitakin siltoja, hänet oli laitettu köysiin ja tuotu yli juuri sitä siltaa pitkin, koska se johti tielle, joka kiemurteli vehreiden kukkuloiden lomassa laaksoon ennen kääntymistään lopulliseen suuntaansa eli etelään.

Olin aina vältellyt sitä siltaa, koska se palautti ikävästi mieleeni äidit, sedät ja serkut, jotka oli viety Natcheziin. Mutta nyt kun tiedän, kuinka väkevä voima muistilla on, kuinka se voi avata sinisen oven maailmasta toiseen, kuinka se voi kuljettaa meidät vuorilta kedoille ja vehreästä metsästä lumisille pelloille, nyt kun tiedän, kuinka muisti voi taittaa kokoon maata kuin kangasta ja nyt kun tiedän, niin ikään, että olin sysännyt muistoni hänestä mieleni perukoille, että unohdin mutten kuitenkaan

unohtanut, joten tiedän nyt, että tämän tarinan, tämän kanavoinnin, täytyi alkaa juuri sillä häilähätelevällä sillalla, joka yhdistää elävien maan kadotettujen kontuun.

Ja hän tanssi sillalla savikannu päänsä päällä, kun usva nousi joesta näykkimään hänen paljaita kantapäitään, jotka polkivat mukulakiviä ja saivat hänen kaulakorunsa simpukankuoret kalisemaan. Savikannu ei liikkunut; se tuntui olevan osa häntä, ja vaikka hänen polvensa nousivat korkealle, vaikka hän keinahteli ja hytkyi ja kohotteli käsivarsiaan, kannu pysyi paikoillaan pään päällä kuin kruunu. Ja nähdessäni tuon uskomattoman ilmestyksen tiesin, että tanssiva nainen aavemaisen sinen keskellä oli äitini.

Kukaan muu ei nähnyt häntä – ei Maynard uusien Millennium-kiesien takaosassa, ei häntä viihdyttävä portto eikä ihme kyllä edes hevonen, vaikka olin kuullut, että hevosilla on kyky huomata toisista maailmoista tämänilmaisiin harhautuvia asioita. Eli vain minä näin hänet ajajan paikalta, ja hän oli juuri sellainen kuin olin kuullut, juuri sellainen kuin hän oli ollut ennen vanhaan, kun hän loikkasi väkeni – Emma-tädin, Young P:n, Honasin ja John-sedän – muodostaman piirin keskelle ja he taputtivat, rummuttivat rintaansa ja läiskivät polviaan usuttaen häntä kahta hurjempaan menoon, ja hän polki voimalla sivilattiaa kuin olisi rusentanut kantapäätänsä alle hyönteisen ja liikutti lanteitaan ja taivutti ylävartaloaan ja nyttytti koukistettuja polviaan samaan tahtiin käsiensä kanssa savikannu päänsä päällä. Äitini oli Locklessin, Lukottoman tilan paras tanssija, niin mi-

nulle kerrottiin, ja muistin sen, en siksi että hän olisi itse sen kertonut vaan siksi, että tanssi sai isän kiinnittämään huomionsa häneen, ja sillä tavalla minä tulin maailmaan. Ja ennen kaikkea minä muistin, koska muistin kaiken – minä todella muistin kaiken, paitsi äitini.

Elettiin syksyä, jolloin etelässä järjestettiin laukkakilpailuja. Sinä päivänä Maynard oli veikannut lämminveristen lähdössä epätodennäköistä voittajaa, osunut oikeaan ja kuvitellut, että saisi vihdoin kaipaamaansa arvostusta Virginian valkoiselta yläluokalta. Mutta kun hän teki kierroksen kaupungin avaralla toriaukiolla kiesien takaosassa rehvakkaasti riekkuen ja leveä hymy huulillaan, hienoston edustajat käänsivät hänelle selkensä ja tupruttelivat sikareitaan. Kukaan ei osoittanut suosiotaan. Hän oli mikä oli eikä muuksi muuttuisi – hölmö ja typerä tomppeli, mätä omena, joka oli pudonnut peninkulman päähän puusta. Hän kihisi kiuksusta ja käski ajamaan kaupunkimme Starfallin laitaille vanhaan taloon, jossa hän lunasti itselleen yön porton seurassa, sitten hän sai älynväläyksen ja päätti tuoda naisen Locklessin isoon taloon, ja kohtalokkaimmaksi osoittautui hänen äkillinen häpeänpuuskansa, joka sai hänet vaatimaan, että kaupungista piti poistua huomattamatta Lumpputien ja vanhan tullin kautta Goosejoen rantaa seuraten.

Ajaessamme taivaalta vihmoi tasaiseen tahtiin sadetta, ja vesi valui hatunlieriäni pitkin ja kasteli housuni. Kuulin Maynardin uhoavan takana, kiusoittelevan ja härnäävän porttoa. Usutin hevosta niin ripeään

vauhtiin kuin suinkin, koska halusin kotiin ja päästä kuulemasta Maynardin ääntä, vaikken voisi ikinä, tässä elämässä, päästä eroon hänestä itsestään. Maynard piteli kahleideni ketjua. Veljeni Maynard, josta oli tehty her-rani. Ja minä yritin parhaani mukaan olla kuulematta, etsin jotain mihin keskittää huomioni – koetin muis-tella, kuinka olin riipinyt maissia ja leikkinyt pienenä sokkoa. Muistelusta ei tullut mitään, mutta sen sijaan yhtäkkiä tuli hiljaista, Maynardin ääni katosi ja sen li-säksi myös ympäröivän maailman taustahäly. Ja tirkis-täessäni mieleni lokeroon äkkäsin kadonneita muistoja – miehiä yövartiossa ja naisia kiertämässä omenatarhaa viimeisen kerran, ikäneitoja luovuttamassa puutarhansa muille, vanhoja ukonrahjuksia kiroamassa Locklessin mahtavaa taloa. Loputtomiin edesmenneitä ilmestyi tuolle pahaenteiselle sillalle, lukematon joukko ruumiil-listui tanssivassa äidissäni.

Nykäisin ohjaksista, mutta liian myöhään. Syök-syimme suoraan sillalle ja se, mitä tapahtui seuraavaksi, ravisutti pysyvästi käsitystäni maailmankaikkeuden jär-jestyksestä. Olin kuitenkin paikalla ja näin sen tapahtu-van, ja sittemmin olen nähnyt paljon asioita, jotka paljas-tavat tietomme rajat ja sen, miten paljon jää pimentoon.

Tie katosi pyörien alta, ja koko silta oli tiessään, ja hetken tunsin leijailevani tai ehkä olin sinisessä valossa. Ja se tuntui lämpimältä, muistan hetken kestäneen läm-mön, koska yhtä nopeasti se oli poissa, ja olin vedessä, veden alla, ja nyt tätä kertoessani tunnen jälleen Goose-joen hyisen pistelyn ja päälleni vyöryvän veden, tunnen

sen erityisen polttavan tuskan, jonka vain hukkuvat voivat kokea.

Mikään ei tunnu samalta kuin hukkuminen, koska se ei ole pelkkää tuskaa, vaan myös hämmennystä niin vieraasta olotilasta. Mieli uskoo, että ympärillä on ilmaa, koska sitä on aina, ja hengittämisen tarve on niin vaistomainen, että vaatii keskittymistä olla puuttumatta siihen. Jos olisin hypännyt sillalta itse, olisin pysynyt uuden tilanteen tasalla. Jos olisin edes pudonnut reunan yli, olisin ymmärtänyt, koska se olisi ollut kuviteltavissa. Mutta tuntui siltä kuin minut olisi kammattu ikkunasta suoraa päätä joen syvyyksiin. Minkäänlaista varoitusta ei tullut. Yritin jatkaa hengittämistä. Muistan aukoneeni suutani ja vielä paremmin muistan sitä seuranneen tuskan veden tulviessa sisäänäni, muistan kuinka vastasin tuskaan yökäämällä, mikä vain kiihdytti veden vyöryä.

Jollain ilveellä sain kuitenkin ajatukseni kasaan, jollain ilveellä ymmärsin, että riuhtominen vain nopeuttaisi loppuani. Ja sen tajutessani huomasin valoa yhdessä suunnassa ja ammottavaa pimeyttä toisessa ja päättelin, että pimeys oli joen pohja ja valo ei. Vatkasin jalkojani ja ojensin käsiäni valoa kohti, reuhdoin kunnes viimein pärskähdin pintaan yskien ja kakoen.

Ja kun läpäisin veden kalvon ja työnnyin elämän näyttämölle – myrskypilvet roikkuivat näkymättömien nyörien varassa, punainen aurinko oli kiinnitetty matalalle niitä vasten ja auringon alla kumpuili nurmen kirjomia kukkuloita – käännyin katsomaan kivisiltaa, joka oli, voi luoja, yli puolen kilometrin päässä.

Silta näytti suorastaan kiitävän minusta pois päin, koska virta kuljetti minua, ja kun yritin uida rantaan, virta tai näkymätön pyörre pinnan alla tempoi minua mukaansa. En nähnyt missään naista, jonka aikaa Maynard oli niin ajattelemattomasti ostanut. Mutta mitä ajatuksia minulla olikin hänestä, ne raukesivat, kun Maynard teki itsensä jälleen kerran tietäväksi, punoittavana ja räähkyvänä, aikoen poistua tästä maailmasta samalla tavalla kuin oli sinne saapunut. Hän oli lähellä, koska sama virtaus tempoi myös häntä. Hän räpisteli vedessä, huusi, potki ja katosi pinnan alle mutta ilmestyi hetkeä myöhemmin uudestaan näkyviin ärjyen, sätkien ja räpistellen.

”Apua!”

Siinä minä olin, oma henkeni killui mustan syöverin yllä, ja toinen olisi pitänyt pelastaa. Olin monta kertaa yrittänyt opettaa Maynardia uimaan, ja hän suhtautui uimaopetukseen niin kuin kaikkeen opetukseen, huolettomasti ja piittaamattomasti, sitten närkästyen ja tulistuen, kun laiskuus ei kantanut hedelmää. Voin nyt todeta, että orjuus murhasi hänet, orjuus teki hänestä lapsen ja lopulta pudotti maailmaan, jossa orjuus ei enää vallinnut. Maynard kuoli sillä hetkellä kun putosi veteen. Olin aina suojellut häntä. Minä, pelkän hyväntuulisuuden ja matelun turvin, sain estettyä Charles Leetä ampumasta häntä. Ja minä, vetoamalla hartaasti isäämme, säästin hänet monet kerrat saamasta vihahyökystä niskaansa. Ja minä puin hänet joka aamu. Ja minä peittelin hänet iltaisin sänkyyn. Ja nyt minun sieluni ja ruumiini

olivat uuvuksissa. Ja minä kampailin joen virtausta vastaan, panin kamppailin oudoille tapahtumille, jotka olivat suistaneet minut hyiseen veteen, ja kamppailin sen vaatimuksen kanssa, että minun pitäisi jälleen kerran pelastaa toinen, vaikkei minulla ollut tarpeeksi voimia edes itseni pelastamiseen.

”Apu!” hän älähti uudestaan, sitten hän huusi: ”Auta kiltti!” Hän lausui sanat kuin lapsi, anellen, ja lapsen kaltainen hän oli aina ollutkin. Ja panin karusti merkille, vaikka itsekin Goosessa kuoleman partaalla rimpuilin, ettei hän ollut koskaan aikaisemmin puhutellut minua kuin vertaistaan.

”Auta kiltti!”

”En voi”, huusin veden yli. ”Olemme mennyttä!”

Tunnustaessani lähestyvän kuoleman muistot vyöryivät mieleeni, ja sitten sama sininen valo, jonka olin nähnyt sillalla palasi ja saarsi minut uudestaan. Ajattelin Locklessiä ja rakkaitani, ja siinä keskellä usvamerta näin Thenan pyykkipäivänä, vanhan naisen nostelemassa isoja astioita täynnä höyryävää vettä ja viimeisillä voimillaan puristelemassa likomärkiä vaatekappaleita, kunnes ne olivat enää kosteita ja hänen kätensä turvoksissa. Ja näin Sophian käsiin kädessään ja hilkka päässään kuin hienolla rouvalla, koska hänen osansa edellytti sitä, ja minä katsoin, niin kuin monet kerrat aikaisemminkin, kuinka hän kohotti hiukan mekkonsa helmoja ja asteli sivupolkua pitkin tapaamaan miestä, johon hänet oli kahlittu. Tunsin jalkojeni vääntyvän, eivätkä minut syvyysiin tempaisseet oudot ja sekasortoiset tapahtu-

mat enää piinanneet minua, ja kun tällä kertaa painuin pinnan alle, en enää tuntenut korvennusta enkä yrittänyt haukkoa ilmaa. Olin painoton, niin että vaikka upposin, tuntui kuin olisin kohonnut. Vesi väistyi ympäriltäni ja olin yksin lämpimässä sinisessä taskussa meren pysyessä ulkopuolellani ja ympärilläni. Ja silloin tiesin, että saisin vihdoin palkintoni.

Mieleni matkasi yhä kauemmas ja palasi heihin, jotka oli viety pois Virginiaasta Natcheziin ja pohdin, kuinka moni heistä oli päätenyt vielä kauemmas, niin kauas, että voisi tervehtiä minua uudessa maailmassa, jota nyt lähestyin. Ja näin tätini Emman, joka työskenteli monta vuotta keittiössä, hän käveli ohi kantaen tarjottimella piparkakkuja koolla oleville Walkereille, ja hän itse ja hänen perheensä jäivät ilman. Ehkä kohtaisin äitini, ja sitten, ajatusten kiidättämänä näin hänet liikehtimässä edessäni, vesitanssimassa kehän keskellä. Ja ajatellessani sitä kaikkea, kaikkia tarinoita, olin rauhallinen, suorastaan onnessani noustessani pimeyteen, vajotessani valoon. Sininen kajo huokui rauhaa, vielä väkevämmän kuin uni, ja sen lisäksi vapautta, ja tiesin, ettei varttunut väki ollut valehdellut, että meillä oikeasti oli oma koti, elämä pakkotyön tuolla puolen, ja siellä jokainen hetki on kuin aamusarastus vuorten yllä. Ja vapaus oli niin upeaa, että tulin tietoisiksi riipivästä painosta, jota olin aina pitänyt järkähtämättömänä ja joka nyt pyrki mukaani iäisyyteen. Käännyin ja näin painon takanani, ja paino oli veljeni ja hän ulvoi, riuhtoi, kiljui ja aneli henkensä edestä.

Olin koko ikäni ollut hänen oikkujensa armoilla. Olin hänen oikea kätensä, joten minulla ei ollut omaa kättä ollenkaan. Mutta nyt se oli ohi. Koska minä kohosin, kohosin pois valkoisen yläluokan ja komentotyön maailmasta. Viimeiseksi näin, kuinka Maynard rimpuili vedessä ja yritti tarrata siihen, mistä ei voinut enää saada otetta, ja sitten hän alkoi sumentua, aivan kuin vedenpinta olisi väreillyt, ja hänen huutonsa tyrehtyivät minua ympäröivässä jylisevässä tyhjyydessä. Sitten hän oli poissa. Haluaisin sanoa, että sillä hetkellä minä surin tai että panin tapahtuman jotenkin merkille. Mutta niin ei käynyt. Suuntasin kohti loppuani. Hän kohti omaansa.

Ilmestykset edessäni vakaantuivat, ja keskityin äitiini, joka ei enää tanssinut, vaan polvistui pojan eteen. Ja hän painoi käden pojan poskea vasten ja suukotti pojan päätä ja hän laski simpukankuorikaulanauhan pojan käteen, sulki sen tämän käteen, sitten hän nousi jalkeille molemmat kädet suunsa päällä, kääntyi ja käveli kaukaisuuteen, ja poika seisoι katsomassa ja huusi sitten äidin perään, lähti seuraamaan äitiä, pyrähti juoksuun ja kaatui, ja hän makasi ja itki kasvot käsiin painettuina, sitten hän nousi uudestaan ja kääntyi, tällä kertaa minuun päin, ja hän käveli luokseni, avasi kämmenensä ja tarjosi minulle kaulanauhaa, ja viimein näin palkintoni.

Olin koko ikäni halunnut päästä pois. Siinä ei ollut mitään omaperäistä – kaikki komentolaiset tunsivat samoin. Mutta toisin kuin he, toisin kuin kaikki muut Locklessissä, minulla oli keino tehdä siitä totta.

Olin outo lapsi. Puhuin ennen kuin kävelin, vaikken koskaan puhunutkaan paljon, koska enemmän kuin mitään, minä katsoin ja painoin mieleeni. Kuulin muiden puhuvan, mutta vielä enemmän kuin kuulin, minä näin, näin ihmisten sanojen muotoutuvan edessäni kuviksi, väriketjuiksi, viivoiksi, muodoiksi ja hahmoiksi, jotka talletin mieleeni. Ja lahjani oli palauttaa nuo kuvat hetkessä eteeni ja muuntaa ne jälleen tarkalleen niiksi sanoiksi, joista ne olivat kehkeytyneet.

Kun olin viisivuotias, pystyin kerta kuulemalta kajauttamaan työlaulun, kaikki avaussäkeet ja vastaukset, ja niiden pohjalta sepittämään omia säkeitä, ja se herätti vanhemmassa väessä ihmetystä ja ihastusta. Annoin

kaikille eläimille oman nimen sen mukaan, missä olin nähnyt ne, mihin aikaan ja mitä eläin oli ollut tekemässä, joten yksi peura oli Kevätnurmi ja toinen Katkennut tammenoksa, ja sama päti koiralaumaan, josta minua vanhemmat aina varoittelivat, mutta minulle se ei ollut mikään lauma, vaan joukko yksilöitä, vaikken enää nähnytkään niitä uudestaan, yksilöitä siinä missä kuka tahansa rouva tai herrasmies, jota en enää nähnyt uudestaan, mutta muistin silti myös heidät.

Eikä mitään tarinaa tarvinnut kertoa minulle kahdesti, koska jos kuulin, että Hank Powers itki kolme tuntia, kun hänen tyttärensä syntyi, muistin sen, ja jos kuulin, että Lucille Simms oli tehnyt uuden jouluuasun äitinsä työvaatteista, muistin sen, ja jos kuulin siitä kerrasta, kun Johnny Blackwell uhkaili veljeään puukolla, muistin sen, ja jos kuulin Horace Collinsin esi-isistä ja missä päin Elmin piirikuntaa he olivat syntyneet, minä muistin sen kaiken, ja jos Jane Jackson luetteli esivanhempansa, äidin, äidinäidin ja jokaisen esiäidin Atlantin rannalle saakka, minä muistin joka ikisen. Siksi oli luonnollista, että jopa Goosejoen syleilyssä, sen jälkeen kun silta väistyi altani ja tuijotin silmästä silmään omaa kohtaloani, muistin, ettei tämä ollut ensimmäinen kerta, kun astuin sisään sinisestä ovesta.

Olin kokenut saman ennenkin. Se oli tapahtunut, kun olin yhdeksänvuotias, päivä sen jälkeen kun äitini oli viety pois ja myyty. Sinä kylmänä talviaamuna heräsin tietäen, että hän oli lähtenyt. Mutta minulla ei ollut minkäänlaisia muistikuvia hyvästeistä, ei minkäänlaisia

muistikuvia hänestä. Sen sijaan muistin äitini muiden havaintojen kautta niin, että olin varma, että hänet oli viety, samalla tavalla kuin olin varma, että Afrikassa oli leijonia, vaikken ollut koskaan nähnyt yhtäkään. Etsin oikeaa, varsinaista muistoa ja löysin vain rippeitä. Huutoja. Anelua – joku vetoamassa minuun. Väkevää hevosen hajua. Ja usvan keskellä häilähtelevä, sumea kuvajainen: pitkä vesikaukalo. Olin kauhuissani, en vain siksi, että olin menettänyt äitini, vaan myös siksi, että olin poika, joka muisti kaikki eilisensä kirkkaissa väreissä ja niin kouriintuntuvasti, että pystyin juomaan niitä. Mutta siinä minä nyt olin hereille havahtuneena ja näin vain häivähdyksiä ja varjoja ja kuulin vain huutoja.

Minun täytyy päästä pois. Sekin oli enemmän tunne kuin ajatus. Tunsin kipua, jokin oli rikkoutunut, revitty minusta, ja tiesin, etten olisi voinut estää sitä. Äitini oli poissa ja minun piti seurata perässä. Joten sinä talvi-aamuna puin karkean työpaitani ja housuni, sitten työnsin kädet mustan takkini hihoihin ja sidoin työkenkäni nauhat. Kävelin Kujalle ja yhteisalueelle, jota reunustivat rivissä seisovat harjakattoiset tuvat, joissa tupakkapelloilla työskentelevät asuivat. Jäätävä tuuli pyyhki pölysevää maata asuintilojen välissä ja suomi kasvojani. Oli sunnuntai, kaksi viikkoa pyhien jälkeen, aamuyö vähän ennen auringonnousua. Kuu paistoi, näin savun nousuvan tupien piipuista mustina pöllähdyksinä ja tupien takana puut olivat mustia ja paljaita, ja ujeltava tuuli sai ne huojumaan holtittomasti. Jos olisi ollut kesä, Kujalla olisi käyty jo siihen aikaan vilkkaasti kauppaa – kaalia

ja porkkanoita, kananmunia olisi vaihdettu johonkin muuhun tai viety jopa päätaloon myytäväksi. Lem ja vanhemmat pojat olisivat olleet paikalla onkivavat olallaan ja he olisivat hymyilleet ja matkalla Goosejoelle vilkuttaneet ja huikanneet minulle: ”Tule mukaan, Hi!” Olisin nähnyt Arabellan ja hänen veljensä Jackin unenpöpperöisinä mutta pian jo noukkimassa marmorikuu-
lia savikehystä, jonka he olivat piirtäneet kahden tuvan väliin. Ja Thena, Kujan ilkein nainen, olisi saattanut olla lakaisemassa etupihaansa, hakkaamassa vanhaa mattoa tai muljauttelemassa silmiään tai tuhahtelemassa jonkun typeryydelle. Mutta sillä haavaa Virginiassa oli talvi ja kaikki täysjärkiset värjöttelivät sisällä tulen äärellä. Joten kun lähdin ulos, Kujalla ei ollut ketään, kukaan ei seisokellut tupansa ovella, kukaan ei ollut tarttumassa minua käsivarresta, läpsäyttämässä takamustani ja kailottamassa: ”Hi, saat vielä kuolemantaudin. Missä äitisi on, poika?”

Kävelin mutkittelevaa polkua pimeään metsään. Py-sähdyin heti kun pomo Harlanin tupaa ei enää näkynyt. Oliko hän osallinen tapahtuneeseen? Hän oli määräysten toimeenpanija Locklessissä, alempiarvoinen valkoinen, joka vastasi ”ojennuksesta”, kun se oli tarpeen. Pomo Harlan oli orjuuden rankaiseva käsi ja hän hallitsi peltoja, kun taas hänen vaimonsa Desi piti komentoa talossa. Mutta kun kävin läpi muistoja, en löytänyt niiden joukosta pomo Harlania. Näin vesikaukalon. Haistoin hevoset. Minun täytyi päästä talliin. Olin varma, että jokin, mitä en pystynyt nimeämään, odotti minua siellä,

jokin hyvin tärkeä, äitiäni koskeva asia, ehkä salainen polku, jota pitkin pääsisin hänen luokseen. Kävellessäni metsän halki talvituulen suomiessa minua kuulin taas hölynpölyltä kuulostavat äänet, joita oli useita – ja mielessäni ne muuntuivat näyksi: vesikaukalo.

Sitten minä juoksin, liikuin niin nopeasti kuin lyhyillä jaloillani pääsin. Minun piti päästä talliin. Koko maailmani tuntui olevan sen varassa. Lähestyin valkoisia puuovia ja nostin säpin sivuun, sitten ovet heilahtivat auki ja sysäsivät minut maahan. Nousin nopeasti ja kiirehdin sisään, sitten näin aamunäkyni osaset edessäni – hevoset ja pitkän vesikaukalon. Lähestyin kumpaaakin hevosta ja katsoin niitä silmiin. Ne vain tuijottivat hölmistyneinä takaisin. Menin vesikaukalolle ja tuijotin mustuuteen. Äänet palasivat. Joku vetosi minuun. Sitten mustaan veteen ilmestyi kuvia. Näin aikaisemmin Kujalla eläneitä komentolaisia, jotka olivat nyt poissa. Mustuudesta alkoi kohota sinistä utua, jota jokin vedessä valaisi. Tunsin valon vetävän minua puoleensa, kaukaloon. Seuraavaksi katsoin ympärilleni ja näin tallin haihtuvan, samalla tavalla kuin silta haihtui vuosia myöhemmin, ja ajattelin että se oli nyt tässä, unen merkitys: salainen polku, joka veisi minut pois Locklessistä takaisin äitini luo. Mutta kun sininen valo kirkastui, en nähnyt äitiäni vaan puisen kattokolmion siinä tuvassa, josta olin poistunut vain joitain minuutteja aikaisemmin.

Makasin selälläni lattialla. Yritin nousta seisomaan, mutta käteni ja jalkani tuntuivat painavilta ja kahlituilta. Onnistuin nousemaan ja hoippumaan köysisängylle,

TA-NEHISI COATES (s. 1975) on yhdysvaltalainen kirjailija, esseisti ja toimittaja, joka lukeutuu tämän hetken johtaviin ajattelijoihin ja yhteiskuntakriitikoihin. Hän on työskennellyt *The Atlantic* -lehdessä ja opettaa kirjoittamista New York Universityn Arthur L. Carter Journalism Institutessa. Hän on kirjoittanut useita bestsellereitä, joista *Between The World And Me* voitti National Book Awardin vuonna 2015. Coates kirjoittaa Marvel Comicisille *Black Pantheria* ja *Captain Americaa*.

Syvällinen ja kiehtova tarina maagiset mittasuhteet saavuttavasta sisäisestä voimasta.

Toni Morrisonin rinnalle suurten amerikkalaisten kertojien joukkoon nouseva Ta-Nehisi Coates muovaa Yhdysvaltain historian pahimmasta kipukohdasta romaanin, jossa orjuutettujen vapautusliikkeen legendat nivoutuvat kaikille kansoille ja aikakausille yhteiseen itsenäisyyden tavoitteluun.

”Järisyttävän mielikuvituksellinen, historiallisesti merkittävä teos. Ajaton ja välitön klassikko.” *ROLLING STONE*

Alkuperäiskansi: Greg Mollica • Kannen kuva: Calida Garcia Rawles

